װי געשלאָגן מיר זענען!

וואס שרייבט יאנאסאוויטש וועגן „דאס הויז פון די ליאלקעס“ ק. צעטניקס

דאָס בוך לייען איך איצט שוין צום צװייטן מאָל. נאָכן איבער־לייענען דאָס בוך צום ערשטן מאָל האָב איך געהאַט עטלעכע קאָש־מאַריקע נעכט, כאָטש איך בין אַן אויסגעװייקטער אין דער ליטעראַטור װעגן אונזער לעצטער פאָלקס־טראַגעדיע און במילא שוין נישט מסוגל אַזוי אויפגעטרייסלט צו װערן פון דער דאָזיקער גרויל־טעמע. איצט לייען איך דאָס בוך צום צװייטן מאָל און בין שטאַרק נתפעל פון די ליטעראַריש־קינסטלערישע קװאַליטעטן פון דעם דאָזיקן װערק, װעלכע איך האָב ביים ערשטן מאָל לייענען נישט באַמערקט. װייל אינעם ערשטן מאָמענט װירקט די טעמע, ביים צװייטן מאָל לייענען דערזעט מען ערשט דעם שרייבער. כאָטש איך האָב געדאַרפט װיסן און גע־דענקען, אַז טעמע אַליין איז גאָרנישט און אָן שרייבערישן טאַלאַנט קאָן קיין שום טעמע נישט באַווירקן און נישט אויפטרייסלען. ס׳איז אָבער פּאָרט אַזוי געשען, אַז ערשט ביים צװייטן מאָל לייענען דאָס בוך האָב איך זיך געקאָנט אויף אַזויפיל באַפרייען פון דעם באַשאַ־פענעם, אַז איך זאָל קאָנען דערזען דעם שעפער. דאָס בוך איז נישט בלויז אויפשוידערנדיק, נאָר עס פאַרמאָגט אויך אַ סך טרייסט, װייל דער מחבר האָט אַנטפלעקט טיפע מענטשלעכקייט אין תהום פון רשעות. כ׳האָב װעגן דעם ענין אַמאָל געשריבן אין שייכות מיט לייוויקס זאָג, אַז מיר דארפן זיך אויפהערן גראָבן אינעם שונאס פינצטערניש און בעסער זיך פאַרטיפן אין אונזער אייגן ליכט. דאָס בוך האָט אַ װעלט מיט ליכט, מענטשלעך ליכט, אויפן פאָן פון נאַצישער פינצטערניש. דאָס קאָמפּאָנירן ליכט און פינצטערניש, װי צום ביישפיל, אין דער סצענע אויפן הויף פון יודנראַט — ברודער און שװעסטער פון איין זייט און די געשטאַלטן אַרום דער אומזיסטער קיך פון דער צװייטער זייט — איז ממש רעמבראַנדטיש — — —

אַזעלכע סצענעס זענען אין בוך פאַראַן אָן אַ שיעור. די קאָשמאַרן פון דעם יונגן מיידל, דער איבערפלאַטערט פון זכרונות מיט דעם איצ־

דענקען, אַז טעמע אַליין איז גאָרנישט און אָן שרייבערישן טאַלאַנט קאָן קיין שום טעמע נישט באַווירקן און נישט אויפטרייסלען. ס'איז אָבער פּאָרט אַזוי געשען, אַז ערשט ביים צווייטן מאָל לייענען דאָס בוך האָב איך זיך געקאָנט אויף אַזויפיל באַפרייען פון דעם באַשאַ־פענעם, אַז איך זאָל קאָנען דערזען דעם שפּעטער. דאָס בוך איז נישט בלויז אויפשוידערנדיק, נאָר עס פאַרמאָגט אויך אַ סך טרייסט, ווייל דער מחבר האָט אַנטפּלעקט טיפע מענטשלעכקייט אין תהום פון רשעות. כ'האָב וועגן דעם ענין אַמאָל געשריבן אין שייכות מיט לייוויקס זאָג, אַז מיר דאַרפן זיך אויפהערן גראָבן אינעם שונאס פינצטערניש און בעסער זיך פאַרטיפן אין אונזער אייגן ליכט. דאָס בוך האָט אַ וועלט מיט ליכט, מענטשלעך ליכט, אויפן פּאָן פון נאַצישער פינצטערניש. דאָס קאָמפּאָנירן ליכט און פינצטערניש, ווי צום ביישפּיל, אין דער סצענע אויפן הויף פון יודנראַט — ברודער און שוועסטער פון איין זייט און די געשטאַלטן אַרום דער אומזיסטער קיך פון דער צווייטער זייט — איז ממש רעמבראַנדטיש — — — —

אַזעלכע סצענעס זענען אין בוך פאַראַן אָן אַ שיעור. די קאַשמאַרן פון דעם יונגן מיידל, דער איבערפלעכט פון זכרונות מיט דעם איצ־טיקן לעבן, איר רירנדיקע איידלקייט און ריינקייט אויפן דעק פון שמוץ און געפאַלנקייט — דאָס אַלץ מאַכט פון בוך אַ ווערק, וואָס איז ביז איצט נאָך נישט געווען אין דער יידישער ליטעראַטור — —

30 שנות פעולה

6 שנות מענק

1927

1957

הסנה

ממשיכה במתן

המענק גם בשנת 1957

ועלול להגיע, על יסוד דירוג מסויים, כדי 50% מסכום הביטוח לפוליסה שהגיעה לגמר תקופתה, וכדי 100% במקרה מות המבוטח.

חברת הביטוח היחידה הנותנת מענק לנאמני ביטוח־חיים מעורב

ער־אַרטיסטן.
ם ענין גע־
יינעם נישט
ן? ווען? —

טאָך געטאָן
פאַר אַק־
ישן מאמר
צו דראָען

העברעיסטן
רישן שריי־
מיליאָנען
וועגן דער
האָבן פאַר־
טלאָפן פון

לאַרן דאָס
— — —

אַ טאַטע,
אָן אלמנה,
טער, וואָס
ערן", וואָס
ראל? וואָס
זין אַקעגן
חמה קעגן
דער שלום
ערן", וואָס
י — און
ן אָפּמעקן

ש־זשורנאַ־

ישע זשור־